

**Відокремлений структурний підрозділ
«Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»**

Циклова комісія економіки, управління та адміністрування

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО НАПИСАННЯ
КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ**

для підготовки
здобувачів освіти
ступеня

бакалавр

фаховий молодший бакалавр/молодший бакалавр/бакалавр

галузі знань

07 Управління та адміністрування

шифр і назва галузі знань

спеціальності

073 Менеджмент

код і найменування спеціальності

освітньо-професійна
програма

Торговельний менеджмент

назва освітньо-професійної програми

Харків, 2025 рік

Розповсюдження й тиражування без офіційного дозволу ВСП «ХТЕФК»
ДТЕУ заборонено

Автори: Мельничук М. О., голова циклової комісії економіки,
управління та адміністрування, викладач, спеціаліст вищої
категорії, к.е.н.
Курилова Н. М., викладач циклової комісії економіки,
управління та адміністрування, спеціаліст вищої
категорії.

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Загальні положення	5
2. Вибір теми кваліфікаційної роботи	6
3. Основні етапи та організація виконання кваліфікаційної роботи	6
4. Структура і зміст кваліфікаційної роботи	8
5. Основні вимоги до оформлення кваліфікаційної роботи	11
6. Порядок захисту випускної роботи	12
7. Критерії оцінювання кваліфікаційних робіт	13
8. Спислк використаних джерел	14
9. Додатки	
Додаток А Теми кваліфікаційних робіт спеціальності 073 «Менеджмент»	17
Додаток Б. Бланк заяви на закріплення теми кваліфікаційної роботи	19
Додаток Г. Завдання на кваліфікаційну роботу	20
Додаток Д. Приклад оформлення титульної сторінки розрахунково- пояснювальної записки	21
Додаток Ж. Приклад оформлення анотації до кваліфікаційної роботи	24
Додаток З. Приклад оформлення титульної сторінки ілюстративних матеріалів	24
Додаток К. Зразки оформлення розділів кваліфікаційної роботи	25

ВСТУП

Мета даного видання – допомогти студенту та керівнику кваліфікаційної роботи ефективно вибудувати процес написання та успішного захисту роботи.

Підготовка бакалавра зі спеціальності 073 «Менеджмент», галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за першим (бакалаврським) рівнем освіти, передбачає виконання та захист кваліфікаційної роботи, яка дає змогу діагностувати компетенції бакалавра. Така робота є окремим елементом освітньо-професійної програми «Торговельний менеджмент», та ефективною складовою науково-практичної орієнтації навчального процесу, яка завершує даний етап навчання.

Завданням роботи є узагальнення знань, вмінь та навичок, які здобуваються під час навчання, в процесі розв'язання конкретних задач менеджменту, проходження всіх видів практики й у письмовому викладанні результатів.

Кваліфікаційна робота виконується самостійно особою, на завершальному етапі навчання за даним рівнем освіти, є складовою атестації, підсумковою дослідницькою роботою. На підставі роботи визначається рівень теоретичної підготовки випускника, рівень його вмінь і уявлень, його готовність до роботи за фахом. Екзаменаційна комісія за результатами захисту роботи приймає рішення про присвоєння здобувачу кваліфікації бакалавр з торговельного менеджменту.

Кваліфікаційна робота є кінцевим результатом навчання, вона підтверджує вміння здобувача застосовувати фундаментальні і прикладні знання, узагальнювати результати проходження практики на підприємствах різних форм власності. Цим підтверджується, що дана робота є результатом самостійно виконаного дослідження з елементами реальних, практичних пропозицій щодо покращення діяльності підприємств. Вона передбачає і практичне впровадження рекомендацій та пропозицій в різних галузях економіки та установах.

У методичних вказівках наводяться поради щодо вибору теми кваліфікаційної роботи, її структури, логіки викладання, взаємозв'язку поставлених завдань з їх вирішенням та висновками. Крім того, для планомірної роботи здобувача та оцінки етапів виконання робіт, методичні вказівки містять процентне співвідношення трудовитрат по структурним розділам роботи. Наводиться приклад заповнення завдання на виконання кваліфікаційної роботи з планом її виконання.

Важливе значення при захисті кваліфікаційної роботи має доповідь та ілюстративні матеріали, що його супроводжують, тому в методичних вказівках наведені поради з підготовки доповіді, ілюстративних матеріалів та захисту роботи.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Кваліфікаційна робота – це кваліфікаційне самостійне дослідження, що виконує здобувач освіти при завершенні навчання за освітньо-професійною програмою Коледжу, призначене для об'єктивної оцінки ступеня досягнення програмних результатів навчання, які закріплені у стандартах освіти відповідного ступеня освіти, містить висновки та пропозиції за результатами аналітичних і експериментальних досліджень, які направлено на вирішення актуального науково-практичного та суспільно важливого завдання

Кваліфікаційна робота – це закінчена науково-дослідна робота з актуальної проблеми управління, виконана здобувачем на завершальному етапі навчання з використанням знань як із загально-теоретичних, так і зі спеціальних дисциплін. Вона включає разом з теоретичною і практичну частину, в якій необхідно показати уміння використовувати методи, раніше вивчених дисциплін, для вирішення поставлених в роботі завдань.

Метою кваліфікаційної роботи є систематизація, закріплення і розширення теоретичних і практичних знань в області менеджменту та адміністрування і виявлення уміння застосовувати отримані знання при вирішенні конкретних управлінських, наукових і виробничих завдань; виявлення і розвиток навичок самостійної творчої роботи і застосування методик дослідження певних проблем, що розробляються у роботі.

Для досягнення поставленої мети необхідно: обґрунтувати актуальність і значущість вибраної теми дослідження; оволодіти методикою наукових досліджень: роботи з літературою, критичним аналізом різних точок зору і виробки власної позиції у вирішенні проблеми; провести дослідження і розкрити сутність менеджменту по функціям управління, проаналізувати нормативні законодавчі акти; уміти використовувати практичний матеріал і робити його критичний аналіз для вироблення і реалізації рекомендацій та пропозицій; вміти застосовувати засоби обчислювальної техніки в наукових дослідженнях та практичній роботі; уміти професійно, грамотно і логічно висловлювати та науково обґрунтовувати свої ідеї, узагальнювати результати досліджень; аргументувати висновки, обґрунтувати пропозиції і рекомендації.

Зміст роботи має відповідати компетенціям менеджера: бачення майбутнього бізнесу; прийняття управлінських рішень; організація роботи команди; мотивація ефективної праці; лідерство.

Методичні рекомендації розроблені відповідно до:

1. Положення про кваліфікаційну роботу у ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету» [4];

2. Положення про дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками та здобувачами освіти Коледжу [5];

3. ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» [6].

4. ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлення» [7].

2. ВИБІР ТЕМИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Вибір теми кваліфікаційної роботи відбувається з урахуванням наукових інтересів, виявлених здобувачем за період навчання, а також на замовлення державних установ, підприємств, підприємницьких структур, що уклали договір із навчальним закладом, або на матеріалах яких виконується робота.

Тема кваліфікаційної роботи має відображати основну науково-практичну ідею дослідження. Одним із критеріїв вибору теми дослідження є її актуальність щодо сучасних тенденцій розвитку науки і практики. Тематика розробляється згідно з вимогами кваліфікаційної характеристики фахівців та, за поданням керівника освітньо-професійної програми, затверджується на засіданні циклової комісії та Педагогічної ради коледжу.

Тематика й науковий рівень кваліфікаційної роботи повинні відповідати освітній програмі підготовки здобувачів відповідного освітнього ступеня.

Назва роботи за ключовими словами має корелюватися з метою, предметом та об'єктом дослідження, висновками.

Орієнтовний перелік тем кваліфікаційних робіт для спеціальності «Менеджмент» представлений у розділі 7 даного видання.

Детальні методичні рекомендації щодо вибору теми кваліфікаційної роботи зазначені у п. 2.1 «Положення про кваліфікаційну роботу», затвердженого педагогічною радою ВСП «ХТЕФК» ДТЕУ від 31 січня 2022 р. [4].

Внесення змін та уточнень редакції тем кваліфікаційних робіт можливе, як виняток, не пізніше ніж за місяць до захисту. Зміни здійснюються за наказом Директора Коледжу, проєкт якого вносить завідувач відділення на підставі службової записки завідувача циклової комісії за обґрунтованою заявою здобувача, погодженою з науковим керівником та гарантом освітньої програми. У заяві аргументується необхідність зміни теми. Циклова комісія подає письмове клопотання про зміну теми кваліфікаційної роботи здобувача (витяг з протоколу засідання циклової комісії).

3. ОСНОВНІ ЕТАПИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна робота виконується у такій послідовності:

1. Вибір теми кваліфікаційної роботи та підприємства, на матеріалах діяльності якого вона має бути виконана.
2. Подання завідувачу циклової комісії заяви на виконання кваліфікаційної

роботи.

3. Підготовка науковим керівником завдання на виконання кваліфікаційної роботи з відображенням в ньому графіка виконання.
4. Затвердження завідувачем циклової комісії завдання на виконання роботи.
5. Опрацювання літературних джерел з обраної теми.
6. Написання вступу та першого розділу роботи.
7. Збирання фактичного матеріалу, необхідного для розкриття проблематики теми кваліфікаційної роботи.
8. Проведення аналітико-дослідної роботи.
9. Написання другого розділу роботи.
10. Проходження першого нормоконтролю
11. Надання роботи на перевірку.
12. Написання третього розділу роботи.
13. Підготовка висновків.
14. Подання роботи науковому керівнику на перевірку.
15. Надання довідки про перевірку на кваліфікаційної роботи на плагіат.
16. Усунення недоліків та оформлення кваліфікаційної роботи.
17. Отримання відгука наукового керівника на кваліфікаційну роботу.
18. Підготовка ілюстративних матеріалів до кваліфікаційної роботи.
19. Отримання зовнішньої рецензії на кваліфікаційну роботу.
20. Отримання допуску від завідувача циклової комісії до захисту на ЕК кваліфікаційної роботи.
21. Підготовка доповіді.
22. Подача переплетеної роботи з супутніми документами до циклової комісії
23. Захист здобувачем кваліфікаційної роботи.

Кваліфікаційна робота повинна виконуватися здобувачем відповідно до затвердженого завдання та календарного плану. У випадках відставання від графіка здобувач зобов'язаний надати письмове пояснення завідувачу циклової комісії.

Відповідно до календарних етапів виконання роботи, здобувач може подавати науковому керівнику роботу частинами, а у встановлений графіком кінцевий термін – завершено випуск кваліфікаційну роботу.

Орієнтовний розподіл загального обсягу робіт такий:

- вступ – 5 %;
- теоретичні аспекти дослідження – 25 %;
- аналітичні аспекти дослідження – 25 %;
- проєктно-рекомендаційний розділ – 30 %;
- висновки та пропозиції – 5 %;
- підготовка ілюстративних матеріалів та доповіді – 10 %.

За період написання кваліфікаційної роботи здобувач повинен пройти 2 етапи перевірки роботи – нормоконтроль, який проводять найбільш

кваліфіковані викладачі. Мета нормоконтролю – своєчасно надати методичну допомогу здобувачу, а також перевірити відповідність оформлення роботи вимогам стандартів.

Контролер під час першої перевірки розглядає пояснювальну записку, оцінюючи відповідність виконаної частини роботи заявленій темі, цілям та завданням роботи, а також визначає відсоток виконання роботи. Під час другої перевірки контролер перевіряє відповідність кваліфікаційної роботи заявленому змісту, дотримання стандартів, а також готовність роботи до захисту.

Результати нормоконтролю завіряються підписом на титульному аркуші пояснювальної записки та ілюстративного матеріалу кваліфікаційної роботи.

4. СТРУКТУРА І ЗМІСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Типова структура кваліфікаційної роботи з застосуванням розподілу сторінок представлена в таблиці 1.

Таблиця 1 – Структура кваліфікаційної роботи

№ з/п	Найменування розділу кваліфікаційної роботи (орієнтовне)	Приблизна кількість сторінок
1.	Титульний аркуш	1
2.	Завдання на виконання кваліфікаційної роботи	2
3.	Зміст	1-2
4.	Перелік умовних позначень (за необхідності)	1
5.	Анотація до роботи двома мовами – українською та англійською	2
6.	Вступ	1-2
7.	Розділ 1. Теоретичні аспекти...	5
8.	1.1. Сутність соціально-економічної категорії.	2
9.	1.2. Теоретичне та прикладне значення певної категорії...	3
10.	Розділ 2. Аналітико-дослідний ...	10
11.	2.1. Характеристика сучасного стану ...(об'єкта дослідження)	5
12.	2.2. Аналіз ...(проблеми дослідження)...	5
13.	Розділ 3. Проєктно-рекомендаційний...	20
14.	3.1. Розробка рекомендацій ...(об'єкта дослідження)	10
15.	3.2. Оцінка запропонованого досвіду щодо удосконалення ...	10
16.	Висновки	1-2
17.	Список використаних джерел	1-3
18.	Всього сторінок по роботі	35
19.	Додатки	1-20
20.	Ілюстративні матеріали	5-10
21.	Копії публікацій (за необхідності)	10
22.	Документи, що не прошиваються до роботи, але надаються	
23.	Рецензія на кваліфікаційну роботу	1
24.	Відгук керівника	1

Рецензія з підприємства, відгук керівника до кваліфікаційної роботи не прошиваються, а вкладуються у відповідні конверти.

Анотація до кваліфікаційної роботи повинна бути виконана двома мовами – українською і англійською. В анотації вказується кількість сторінок роботи, таблиць, рисунків, додатків до роботи, кількість використаних джерел. Обов'язкові елементи анотації до кваліфікаційної роботи: **об'єкт, предмет, мета роботи, підприємство, на базі якого виконувалася робота, методи дослідження, короткий зміст кожного розділу роботи, і ключові слова.**

Вступ кваліфікаційної роботи має певну структуру:

Актуальність теми. На основі критичного аналізу сучасної практики, а також недоліків у наукових розробках обраної теми робиться висновок про необхідність подальшої роботи над проблемою. Це може бути усунення таких недоліків, як подальше уточнення або розробка категорійного, понятійного апарату, розробка сучасних підходів, моделей та інше. Відображають, хто з вітчизняних та зарубіжних фахівців зробив внесок у вирішення цієї проблеми. Відмічають необхідність та своєчасність проведення дослідження.

Мета дослідження впливає з його актуальності. Вона повинна бути узгоджена з предметом і об'єктом, а також передбачати очікувані результати. У викладі мети не слід застосовувати слова, які вказують на засіб її досягнення.

Завдання дослідження повинні дозволити досягти мети дослідження, розкрити його логіку і зміст. У тексті після формулювання мети дослідження пишуть: «Для досягнення поставленої мети в кваліфікаційній роботі потрібно вирішити такі завдання:...» і перерахувати їх.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і обране для вивчення. Об'єктом дослідження є вся сукупність відносин різних аспектів теорії і практики науки, яка служить джерелом необхідної для дослідника інформації.

Предмет дослідження міститься у межах його об'єкта. Предмет дослідження – це тільки ті суттєві зв'язки, які підлягають безпосередньому вивченню в даній роботі, є головними, визначальними для конкретного дослідження.

Підприємство, на базі якого виконувалась кваліфікаційної роботи. Називають повну юридичну назву підприємства, його організаційно-правову форму, галузеву приналежність, сферу діяльності та місцезнаходження.

Джерела інформації. Указують основні джерела інформації, які були використані при написанні роботи. Це закони України, постанови Верховної Ради, укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України, літературні джерела з теми роботи, автореферати дисертацій з теми дослідження, вихідні дані про роботу підприємства.

Методи дослідження – це способи, за допомогою яких отримують нові наукові результати. Їх слід перерахувати, визначаючи, що саме досліджувалось тим чи іншим методом.

Практичне значення одержаних результатів. Відзначають цінність одержаних результатів для практики, можливість їх застосування на підприємствах; ступінь готовності і масштаби використання або рекомендації до застосування. Наприклад, практична значущість може бути сформульована таким чином: «Розроблена методика дозволить підвищити ефективність управління підприємством, зменшити витрати на апарат управління і сприятиме більш раціональному використанню ресурсів підприємства».

Апробація результатів кваліфікаційної роботи (за необхідності). Вказується, на яких конференціях і в яких наукових виданнях висвітлено результати дослідження.

Публікації (за необхідності). Вказують, у скількох монографіях, статтях, матеріалах та тезах наукових конференцій опубліковані результати досліджень, приводять їх вихідні данні. Ксерокопії публікацій надають у додатках до кваліфікаційної роботи.

Основна частина кваліфікаційної роботи складається з трьох розділів:

1. Теоретичний розділ. Заголовок цього розділу повинен бути сформульований як основа теми дослідження. Наприклад: «Теоретичні аспекти оцінки ефективності управління підприємством». Або: «Теоретичні основи оцінки ефективності управління підприємством». Розділ має містити два підрозділи, в яких відображаються певні напрями висвітлення проблеми. В рамках розділу обґрунтовується теоретична основа проблеми, що розглядається, її сутність, визначається роль і місце досліджуваних явищ та процесів. Розділ повинен містити розгляд і оцінку різних теоретичних концепцій, поглядів, методичних підходів щодо рішення даної проблеми. Основою роботи над першим розділом є робота над літературними джерелами і авторефератами дисертацій з обраної тематики (сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського). При підборі літератури необхідно звертатися до каталогів і бібліографічних довідників. При цьому необхідно проглядати не тільки розділи, які збігаються з вибраною темою, але і близькі до неї.

Цей розділ бажано завершити формуванням концепції дослідження, тобто роботи.

2. Аналітико-дослідний розділ. Заголовок другого розділу формулюють із зазначенням його змісту, тобто це аналіз конкретних проблемних ситуацій, процесів, системи показників діяльності і оцінки результатів проведених досліджень. Наприклад: «Аналіз сучасних умов управління підприємствами та результати дослідження факторів, що впливають на ефективність процесу управління». У цьому розділі на прикладі конкретного підприємства, галузі або сфери діяльності має бути досліджена практична сторона питання, розкриті і

проаналізовані дії основних механізмів. Так, розділ містить аналіз конкурентного середовища, характеристику підприємства, на основі якого проводиться дослідження, діагностику діяльності підприємства, ґрунтовний аналіз відповідної проблеми на основі фактичного матеріалу, аналіз методичного інструментарію, який застосовується на підприємстві. При написанні даного розділу і проведенні аналізу мають бути використані сучасні статистичні дані, що характеризують динаміку розвитку досліджуваного об'єкта, матеріали звітності компанії і так далі. Розділ повинен містити результати всіх видів проведених досліджень як на основі вторинної інформації (обов'язкова вказівка на джерела інформації), так і польових досліджень, проведених студентом самостійно. Крім характеристики об'єкту та предмету дослідження з практичного боку, поглибленого аналізу обраного напрямку, в аналітико-дослідному розділі випускної кваліфікаційної роботи необхідно відображати результати дослідження, проведеного студентом самостійно. При підготовці розділу необхідно використовувати різні методи аналізу, зокрема з використанням спеціальних комп'ютерних програм щодо обробки інформації. Матеріали розділу повинні дозволити оцінити коректність, повноту і обґрунтованість висновків і рекомендацій з проблеми, що розглядається в випускній кваліфікаційній роботі.

3. Проектно-рекомендаційний розділ. Заголовок розділу відображає ті пропозиції, що розкриваються в ньому, наприклад, «Удосконалення оцінки ефективності управління підприємством». Розділ передбачає розробку конкретних пропозицій, рекомендацій, методичних підходів, методичного інструментарію, а також інформаційного забезпечення реалізації пропозицій.

Висновки по кваліфікаційній роботі є стислим підсумком проведеного дослідження. Їх формулюють з кожного розділу та роботи в цілому. Висновки повинні містити такі слова: визначено, встановлено, запропоновано, розроблено, науковий результат, вперше, удосконалено, отримало подальший розвиток тощо. Висновки по розділах формуються як підсумкові твердження в кінці розділу, що виражають у короткій формі найбільш важливі результати (теоретичні та практичні) роботи, якій присвячений даний розділ. **Висновків по роботі повинно бути виділено стільки, скільки поставлено завдань щодо виконання кваліфікаційної роботи у вступі.**

Не допускається запозичення (плагіат) матеріалу без посилання у кваліфікаційній роботі на автора та джерело інформації. У випадку виявлення плагіату, тобто використання запозиченого матеріалу як власного результату дослідження здобувачем, кваліфікаційна робота знімається з розгляду без права її повторного захисту. Організаційні процедури щодо перевірки на плагіат наведено у Положенні про дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками та здобувачами освіти Коледжу [5].

Плагіатом вважається:

- перефразування частин тексту інших авторів без посилання на джерело;

- оприлюднення твору, написаного третьою особою на замовлення здобувача;
- копіювання письмових робіт інших здобувачів, викладачів, аспірантів; наукових співробітників;
- компіляції частин запозиченого тексту без введення їх у цитати.

Перевірка випускної кваліфікаційної роботи на академічний плагіат здійснюється засобами, визначеними у Положенні про дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками та здобувачами освіти Коледжу [5].

5. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Матеріал кваліфікаційної роботи слід надати в такій послідовності:

- титульний аркуш;
- завдання на виконання кваліфікаційної роботи;
- зміст;
- перелік умовних позначень (за необхідності);
- анотація двома мовами;
- вступ;
- основна частина;
- висновки та пропозиції;
- список використаних джерел;
- додатки;
- довідка про унікальність роботи (антиплагіат);
- ілюстративні матеріали (до роботи не прошиваються);
- копії публікацій (за необхідності або наявності).

Усі складові кваліфікаційної роботи потребують відповідного оформлення. Оформлення кваліфікаційної роботи здійснюється відповідно до загальних вимог, що висуваються до наукових робіт, згідно з ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання» [6]. Детальні методичні рекомендації до оформлення кваліфікаційної роботи зазначені у «Положенні про кваліфікаційну роботу (проект)», затвердженого педагогічною радою ВСП «ХТЕФК» ДТЕУ від 31 січня 2022 р. [4].

Роздатковий матеріал оформлюють у вигляді презентації. Кількість слайдів та листів ілюстративного матеріалу (без титульної сторінки) повинна бути до 10-14 шт. Структура слайдів та листів ілюстративного матеріалу наступна: 40% відводиться на перший та другий розділ, 60 % – на третій розділ. На слайди та листи не потрібно виносити матеріал, який є загально відомим і не має особистих здобутків.

Слайди та листи роздавального матеріалу, що відводяться на перший та другий розділ, мають таку структуру:

- лист 1 титульна сторінка;

- лист 2 – мета та завдання дослідження, об'єкт, предмет, практична значимість дослідження;
- лист 3-4 – присвячений результатам теоретичного розділу, якщо в ньому є особисті здобутки автора;
- лист 5-8 – присвячені результатам аналітично-дослідного розділу;
- листи 9-12 – присвячені результатам проектно-рекомендаційного розділу.

6. ПОРЯДОК ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

До захисту кваліфікаційної роботи допускаються здобувачі, які успішно виконали вимоги навчального плану/ індивідуального навчального плану здобувача, у т.ч. програму виробничої (переддипломної) практики та склали заліково-екзаменаційну сесію.

Кваліфікаційна робота подається науковому керівнику для перевірки його змісту та структури у строки, визначені у завданні ВКР, але не пізніше 15 днів до засідання ЕК.

До початку захисту кваліфікаційних робіт (за 5 днів до захисту) претендент повинен представити до циклової комісії наступні документи:

1. Кваліфікаційну роботу (у твердій палітурці) + ілюстративний матеріал.
2. Відгук наукового керівника (складається науковим керівником).
3. Рецензію з теми дослідження надану або базою практики, або науковцем іншого закладу освіти відповідного професійного профілю.
4. Довідку про перевірку на антиплагіат.

Робота здобувача повинна пройти нормоконтроль на відповідність її оформлення встановленим вимогам.

Захист кваліфікаційної роботи відбувається на відкритому засіданні ЕК.

Атестаційна комісія виявляє підготовленість здобувача до професійної діяльності і приймає рішення про можливість видачі диплома відповідного зразка. Тому при захисті здобувачу важливо не тільки продемонструвати знання теоретичних джерел і сучасного рівня розвитку системи управління персоналом, але і відобразити особистий внесок у вивчення проблеми (для ступінь практичної значимості дослідження та положення, що виносяться на захист), сформулювати конкретні пропозиції і дати оцінку їх економічної ефективності, вказавши джерела формування економічного ефекту.

Здобувачу, який не захистив випускную роботу у встановлений термін з поважної причини, підтвердженої документально, може бути продовжено термін навчання до наступного періоду роботи ЕК, але не більше ніж на 1 рік.

Детальні методичні рекомендації до захисту кваліфікаційної роботи та критеріїв їх оцінювання зазначено в «Положенні про кваліфікаційну роботу», затвердженого педагогічною радою ВСП «ХТЕФК» ДТЕУ від 31 січня 2022 р. [4].

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

Під час виконання кваліфікаційної роботи здобувач демонструє:

1) вміння логічно та аргументовано викладати матеріал, коректно використовувати аналітичні, статистичні, математичні та інші методи наукового дослідження, проводити експерименти;

2) володіння навичками узагальнення та формулювання висновків;

3) вміння працювати з інформаційними джерелами.

Критеріями оцінювання кваліфікаційної роботи є:

- чіткість, повнота та послідовність розкриття кожного питання змісту і теми роботи в цілому;

- рівень розв'язання сформульованих завдань і досягнення поставленої мети дослідження;

- рівень наукового обґрунтування результатів проведеного дослідження;

- ступінь самостійності проведення дослідження та наявність власних міркувань, узагальнень, висновків, результатів;

- широта та доцільність застосування методичного апарату дослідження;

- науковість стилю викладення;

- відсутність орфографічних і синтаксичних помилок, а також рівень грамотності викладення матеріалів дослідження;

- правильне оформлення роботи відповідно до державних стандартів.

Випускна кваліфікаційна робота не допускається до захисту, якщо:

- має невідповідності у формулюванні теми, назві організації, за матеріалами якої виконано дослідження;

- не відповідає вимогам щодо змісту та оформлення, дотримання затвердженого плану;

- не містить матеріалів дослідження реального сектора економіки / організації за обраною темою і обґрунтованих пропозицій;

- виконана з порушенням затвердженого графіку підготовки випускної кваліфікаційної роботи;

- не має відгуку наукового керівника, зовнішньої рецензії.

За поданням витягу з протоколу засідання випускової циклової комісії здобувач, чия робота не допущена до захисту, відраховується з Коледжу.

Результати захисту кваліфікаційних робіт оцінюються за 100-бальною шкалою ВСП «ХТЕФК ДТЕУ», яка відповідно переводиться в шкалу ЄКТС, і регламентуються Положенням про кваліфікаційну роботу у ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету» [4].

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. [Методичні вказівки з атестації](#) за ступенем «бакалавр» зі спеціальності 073 «Менеджмент» за освітньою програмою «Менеджмент» всіх форм навчання / укладачі: О. М. Теліженко, В. М. Кислий, В. В. Мартинець, І. А. Вакуленко, Т. В. Бондар. Суми : Сумський державний університет, 2019. 31 с.
2. [Методичні рекомендації](#) щодо виконання та захисту випускних кваліфікаційних робіт (проектів) для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка», ОП «Управління персоналом та економіка праці» і галузі знань 07 «Управління та адміністрування» і спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» /укладачі: Ю. М. Лопатинський, О. В.Зибарева, Л. В. Вербівська, З. І. Кобеля. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2023. 82 с.
3. [Методичні рекомендації](#) до виконання випускних кваліфікаційних робіт зі спеціальності 073 «Менеджмент» : навчально-методичне видання / укладачі: Бай С. І., Деева Н. Е., П'ятницька Г. Т., Федулова І. В., Миколайчук І. П. Київ : КНТЕУ, 2018. 61 с.
4. [Положення про кваліфікаційну роботу](#) у ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету».
5. [Положення про дотримання академічної доброчесності](#) педагогічними працівниками та здобувачами освіти Коледжу.
6. [ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».](#)
7. [ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлення».](#)

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Теми кваліфікаційних робіт здобувачів освіти спеціальностей першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Спеціальність 073 Менеджмент

1. Адаптивне управління розвитком торговельного підприємства.
2. Адаптивне управління фінансовими результатами діяльності торговельного підприємства.
3. Впровадження оцінки персоналу на підприємстві та обґрунтування її мотивуючої ролі.
4. Гейміфікація як інноваційний інструмент управління в системі розвитку персоналу сучасної організації.
5. Контролювання реалізації управлінських рішень на торговельному підприємстві.
6. Механізм забезпечення ефективності управління розвитком торговельного підприємства.
7. Механізм забезпечення стратегічної конкурентоспроможності торговельного підприємства.
8. Оптимізація кадрового забезпечення системи управління персоналом торговельного підприємства.
9. Оптимізація процесу прийняття управлінських рішень на торговельному підприємстві.
10. Оптимізація системи адаптації персоналу на торговельному підприємстві.
11. Оптимізація системи управління персоналом торговельного підприємства.
12. Організація процесу управління кадровими змінами на підприємстві торгівлі.
13. Організація адаптивного оцінювання ефективності системи управління торговельним підприємством.
14. Організація ефективного відбору і набору персоналу підприємства сфери офлайн-ритейлу.
15. Організація інноваційної діяльності торговельного підприємства.
16. Організація корпоративної культури у формуванні ефективного менеджменту підприємства.
17. Організація системи планування на торговельному підприємстві.
18. Оцінка впливу ризиків ринкового середовища на діяльність підприємства.
19. Підвищення ефективності функціонування логістичної системи торговельного підприємства.
20. Планування діяльності торговельного підприємства.
21. Планування логістичної діяльності організації.

22. Пошук шляхів оптимізації організаційної структури управління торговельним підприємством.
23. Розвиток професійних компетенцій продукт менеджерів торговельної мережі.
24. Розробка конкурентної стратегії торговельного підприємства.
25. Розробка фінансової стратегії торговельного підприємства.
26. Розробка елементів системи управління якістю в діяльності торговельного підприємства.
27. Розробка заходів по кар'єрному розвитку персоналу торговельного підприємства.
28. Розробка заходів по покращенню процесу рекрутинга на торговельному підприємстві.
29. Розробка заходів по удосконаленню кадрової політики торговельного підприємства.
30. Розробка заходів подолання опору змінам на підприємстві.
31. Розробка заходів щодо організації ефективного торгово-технологічного процесу на підприємстві.
32. Розробка заходів щодо удосконалення системи менеджменту якості.
33. Розробка збутової стратегії торговельного підприємства.
34. Розробка методів оптимізації системи підбору та відбору персоналу торговельного підприємства.
35. Розробка проекту по удосконаленню організаційної структури торговельного підприємства.
36. Розробка рекомендацій по удосконаленню логістичної діяльності торговельного підприємства.
37. Розробка системи оцінки ділових та професійних якостей персоналу підприємства.
38. Розробка системи управління якістю праці менеджера на підприємстві.
39. Розробка стратегії удосконалення товарного асортименту підприємства сфери офлайн-ритейлу.
40. Система KPI як засіб підвищення ефективності праці персоналу торговельних підприємств.
41. Специфіка формування маркетингових комунікацій для оптової торгівлі.
42. Стратегічне управління логістичною діяльністю торговельного підприємства.
43. Удосконалення процесу постачання товарно-матеріальних цінностей на підприємстві на основі менеджменту ризиків.
44. Удосконалення та розвиток системи управління персоналом за рахунок впровадження HR-менеджменту.
45. Управління змінами у менеджменті торговельного підприємстві.
46. Управління організаційними змінами на торговельному підприємстві.
47. Управління організаційною культурою торговельного підприємства.

48. Управління розвитком організаційної культури як фактором ефективного кадрового менеджменту на торговельному підприємстві.
49. Управління розвитком персоналу торговельного підприємства.
50. Управління фінансовими ризиками торговельного підприємства.
51. Управління ціновою політикою торговельного підприємства.
52. Формування адаптивної системи управління якістю обслуговування на торговельному підприємстві.
53. Формування асортиментної політики підприємств торгівлі.
54. Формування ефективної логістичної системи торговельного підприємства.
55. Формування інноваційної стратегії торговельного підприємства.
56. Формування ланцюгів постачань торговельного підприємства.
57. Формування підходів управління розвитком персоналу підприємства.
58. Формування системи найму спеціалістів сфери офлайн ритейлу на основі моделі компетенцій.
59. Формування системи оцінки рівня логістичного обслуговування торговельного підприємства.
60. Формування системи ризик-менеджменту підприємств сфери торгівлі.
61. Формування системи складського обслуговування на торговельному підприємстві.
62. Формування системи управління конфліктами організації.
63. Формування фінансової стратегії розвитку торговельного підприємства.
64. Шляхи оптимізації процесів реалізації управлінських рішень на торговельному підприємстві.
65. Шляхи оптимізації кадрової політики торговельного підприємства.
66. Шляхи оптимізації організаційної структури управління торговельного підприємства.
67. Шляхи формування start-up команд для торгових організацій.
68. Шляхи формування антикризової політики торговельного підприємства.
69. Шляхи формування системи внутрішніх комунікацій торговельного підприємства.
70. Формування стратегії усталеного розвитку торговельного підприємства.

Додаток Б

Приклад заяви на затвердження теми випускної кваліфікаційної роботи

Голові ЦК ЕУА Мельнічук М. О.
 ПІБ

ПІБ здобувача

гр. _____, _____ курс,

спеціальність, спеціалізація, відділення

Заява

Прошу затвердити тему кваліфікаційної роботи:

за матеріалами

повна юридична назва підприємства/організації/установи

дата

підпис здобувача

Додаток В

Приклад оформлення завдання на виконання випускної кваліфікаційної роботи

Державний торговельно-економічний університет
ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж»

Відділення економіки та бізнесу
Циклова комісія економіки, управління та адміністрування

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

на здобуття кваліфікації: освітній ступінь бакалавр спеціальність «Менеджмент»
спеціалізація «Торговельний менеджмент»

здобувачу групи МБ-21 Петровій Ользі Володимирівні

1. Тема роботи: Механізм забезпечення якості освітньої діяльності

Тему затверджено наказом директора від 31.11.2024 р. № 211-О

2. Термін подання завершеної роботи до циклової комісії – 09.06.2025 р.

3. Графік виконання роботи

Назва етапів виконання або структурних елементів роботи	Дата закінчення

4. Методичні вказівки щодо виконання

В першому розділі необхідно розкрити ...

В другому розділі наводиться

В третьому розділі розробляється ...

При виконанні роботи необхідно використовувати ...

Завдання видав

Науковий керівник,
кандидат економічних наук, доцент
_____ І. І. Кравченко

« » _____ 2025 р.

Завдання отримав

Здобувач
_____ О. В. Петрова

« » _____ 2025 р.

Додаток Д
Приклад оформлення титульної сторінки розрахунково-пояснювальної записки
Державний торговельно-економічний університет
ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж»

Відділення економіки та бізнесу
Циклова комісія економіки, управління та адміністрування

Петрова Ольга Володимирівна

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Спеціальність 073 Менеджмент
Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Подається на здобуття кваліфікації: ступінь вищої освіти бакалавр спеціальність
«Менеджмент» спеціалізація «Торговельний менеджмент»

Науковий керівник:
Кравченко Ірина Іванівна,
кандидат економічних наук, доцент

ДОПУЩЕНО ДО ЗАХИСТУ

Завідувач ЦК економіки, управління
та адміністрування,
кандидат економічних наук

М. О. Мельничук

РЕКОМЕНДОВАНО ДО ЗАХИСТУ
рішенням циклової комісії економіки, управління та адміністрування,
протокол від «__» _____ 2025 р. № __

Гарант освітньої програми,
викладач

Т. М. Болотова

Нормоконтролер,
викладач

Н. О. Резенкіна

Науковий керівник,
кандидат економічних наук,
доцент

І. І. Кравченко

Робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і
текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Здобувач

О. В. Петровій

Підсумкова оцінка: _____ (літера / балів)

Секретар екзаменаційної комісії

Н. О. Постольна

Додаток Ж
Приклад оформлення анотації

АНОТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота: ___ с., ___ рис., ___ табл., ___ джерел.

Об'єкт дослідження – _____

Предмет _____ дослідження _____

Підприємство, на прикладі якого виконано роботу – _____

Мета роботи – _____

Методи дослідження – _____

Практична значимість роботи визначається тим, що

Розглянуто

КЛЮЧОВІ СЛОВА

Додаток 3

Приклад оформлення титульної сторінки ілюстративних матеріалів
Державний торговельно-економічний університет
ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж»

Відділення економіки та бізнесу
Циклова комісія економіки, управління та адміністрування

Петрова Ольга Володимирівна

**ІЛЮСТРАТИВНИЙ МАТЕРІАЛ ДО ДОПОВІДІ
НА ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ**

МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Спеціальність 073 Менеджмент
Галузь знань 07 Управління та адміністрування

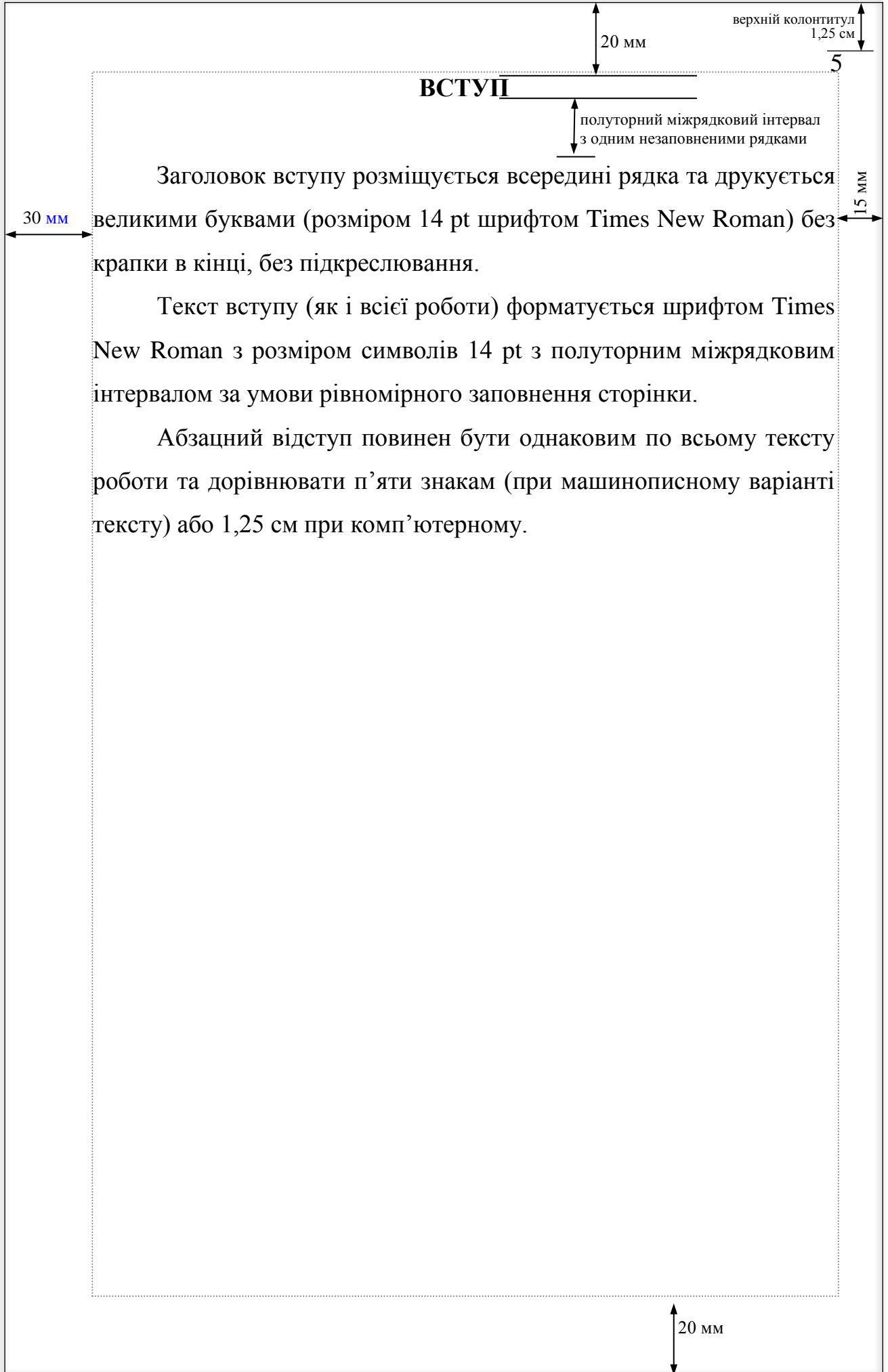
Подається на здобуття кваліфікації: ступінь вищої освіти бакалавр спеціальність
«Менеджмент» спеціалізація «Торговельний менеджмент»

Науковий керівник:
Кравченко Ірина Іванівна,
кандидат економічних наук, доцент

Додаток 3

ЗРАЗКИ ОФОРМЛЕННЯ РОЗДІЛІВ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

	верхній колонтитул 1,25 см	4
	20 мм	
	ЗМІСТ	
	полуторний міжрядковий інтервал з двома незаповненими рядками	
30 мм	ВСТУП	15 мм
	Розділ 1. Теоретичні основи	
	1.1.	
	1.2.	
	1.2.1.	
	1.2.2.	
	Розділ 2. Дослідження функціонування	
	...	
	Розділ 3. Розробка..	
	
	Висновки	
	Список використаних джерел	
	Додатки	
	Додаток А. Назва додатку	
	...	
	Публікації	
		20 мм



РОЗДІЛ 3**ОБГРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ
СТВОРЕННЯ ВІЗУАЛЬНО-ІМІТАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ**

полоторний міжрядковий інтервал
з лдним незаповненими рядками

3.1 Побудова концептуальної моделі існуючої системи

управління підприємством

полоторний міжрядковий інтервал з
одним незаповненим рядком

Заголовок розділу розміщується всередині рядка та друкується великими літерами (розміром 14 pt шрифтом Times New Roman) без крапки в кінці, без підкреслювання. Після номера розділу крапку не ставлять.

Основний текст форматується шрифтом Times New Roman з розміром символів 14 pt з полоторним міжрядковим інтервалом за умови рівномірного заповнення сторінки.

Абзацний відступ повинен бути однаковим по всьому тексту роботи та дорівнювати п'яти знакам (при машинописному варіанті тексту) або 1,25 см при комп'ютерному.

Заголовок підрозділу слід починати з абзацного відступу та друкувати рядковими буквами, окрім першої великої, без крапки в кінці і без підкреслювання (розмір шрифту 14 pt, тип шрифту Times New Roman). Після номера підрозділу ставлять крапку.

20 мм

У межах розділу розміщуються підрозділи (наприклад, підрозділ 2.1). Підрозділи слід розташовувати по тексту, відступаючи два незаповнених рядки від тексту попереднього підрозділу.

30 мм

полуторний міжрядковий інтервал
з лдним незаповненими рядками

15 мм

2.1. Обґрунтування факторів моделі системи управління підприємством

полуторний міжрядковий інтервал з
одним незаповненим рядком

Заголовок підрозділу слід починати з абзацного відступу та друкувати рядковими буквами, окрім першої великої, не підкреслюючи (розмір шрифту 14 pt, тип шрифту Times New Roman). Після номера підрозділа ставлять крапку. Текст пункту починається з абзацного відступу, друкується рядковими буквами, окрім першої великої.

20 мм

A4 (210x297 мм)

↑ 20 мм
верхній колонтитул
1,25 см

У межах підрозділу розміщуються пункти (наприклад, пункт 2.1.1).

полуторний міжрядковий інтервал з одним незаповненим рядком

↑ ↓

30 мм ← 2.1.1. Обґрунтування вибору моделі системи управління підприємством → 15 мм

полуторний міжрядковий інтервал з одним незаповненим рядком

↑ ↓

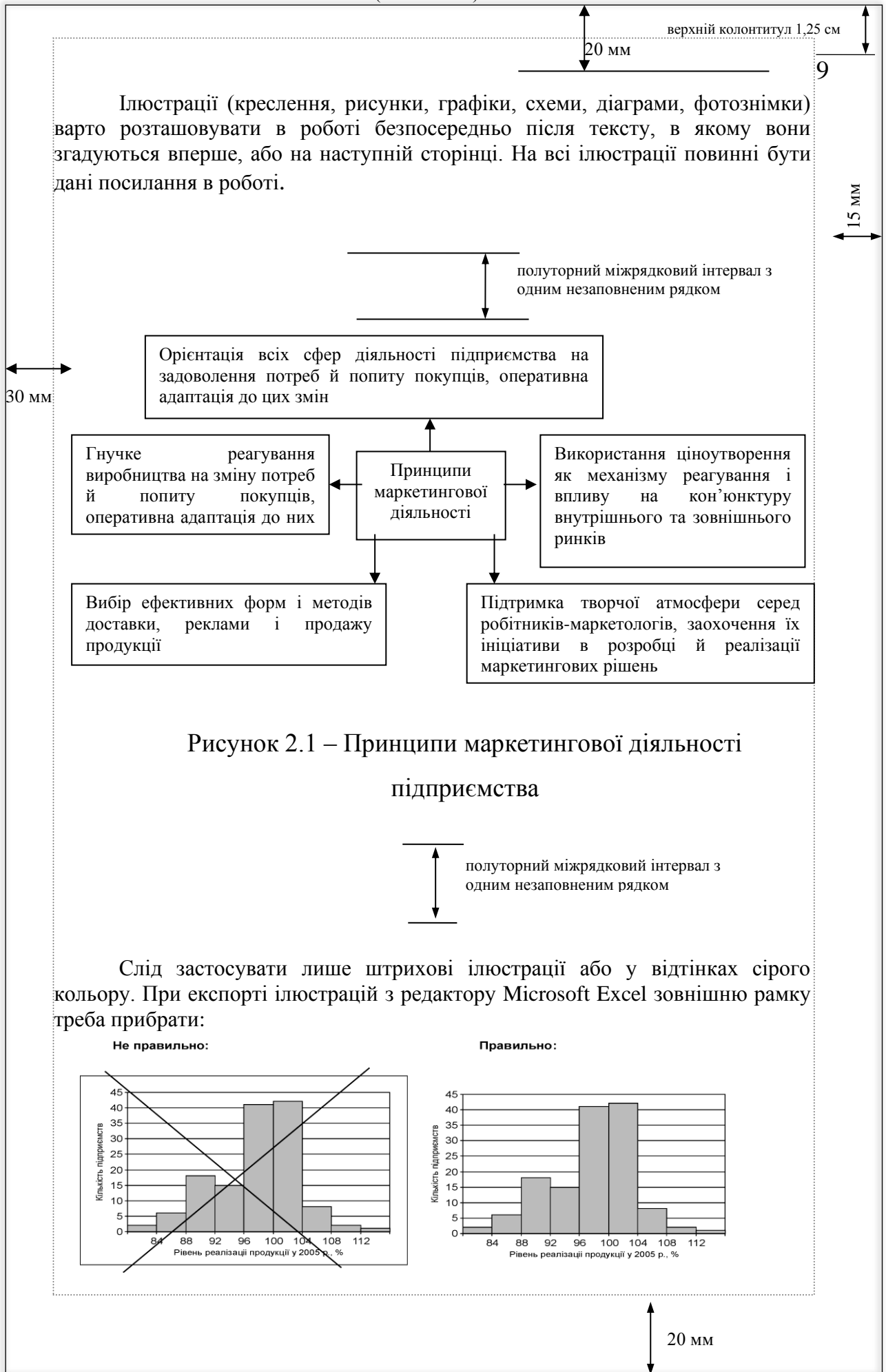
Заголовок пункту слід починати з абзацного відступу та друкувати рядковими буквами, окрім першої великої, не підкреслюючи (розмір шрифту 14 pt, тип шрифту Times New Roman). Після номера пункту ставлять крапку. Текст пункту починається з абзацного відступу, друкується рядковими буквами, окрім першої великої.

Приклад оформлення таблиці.

Таблиця 2.1 – Перелік підприємств – виробників сметани в Україні

№	Підприємство – виробник	Назва продукту
1	2	3
1	ЗАТ «Лакталіс-Миколаїв», м. Миколаїв	Сметана «President», 20 % жиру, маса 400 г.
2	ВАТ «Галактон», м. Київ	Сметана «Простоквашино», 20 % жиру, маса 380 г.
3	ВАТ «Вімм – Білль – Данн Україна», м. Вишневе	Сметана «Веселий молочник», 20 % жиру, маса 380 г.
4	ТОВ «Білоцерківський молочний комбінат», Київська обл.	Сметана «Біла лінія», 20 % жиру, маса 380 г.

↑ 20 мм



верхній колонтитул
1,25 см

10


20 мм

30 мм

15 мм

Формули й рівняння розташовують безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються, посередині сторінки. Вище й нижче кожної формули або рівняння повинно бути залишено не менш одного вільного рядка. Формули й рівняння в роботі (за винятком формул і рівнянь, наведених у додатку) варто нумерувати порядковою нумерацією в межах розділу. Номер формули або рівняння складається з номера розділу й порядкового номера формули або рівняння, розділених крапкою, наприклад, формула (2.1) – перша формула другого розділу. Номер формули або рівняння вказують на рівні формули або рівняння в дужках у крайнім правому положенні на рядку.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів, що входять у формулу або рівняння, варто приводити безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони дані у формулі або рівнянні.


 полуторний міжрядковий інтервал
з одним незаповненим рядком

$$BC = PI \cdot D \cdot 1,03 - 100, \quad (2.1)$$

де BC – розмір річного відсоткового доходу;

PI – прогнозний індекс споживчих цін;

D – коефіцієнт, який дорівнює відношенню фактичного індексу споживчих цін за період, що передує A -року, до цього ж періоду A -року.

$$R = \frac{\Pi}{B}, \quad (3.5)$$

де Π – прибуток, тис. грн;

B – витрати, тис. грн.

20 мм

